

Schoolplan 2017-2020

Inhoud

Voorwoord	blz. 3
Inleiding	blz. 4
1. OBS Stap voor Stap	
1.1 Gegevens	blz. 5
1.2 Ons team	
1.3 Onze leerlingen	blz. 6
1.4 Onze omgeving	
1.5 Onze maatschappelijke opdracht	blz. 7
1.6 Onze visie	blz. 8
1.7 Onze kwaliteiten	blz. 9
2. Ons schoolconcept	blz. 10
2.1 Waar we voor staan	blz. 11
2.2 Waar we voor gaan	blz. 13
2.2.1 Leerling centraal	
2.2.2 Structurele vak- en groepsoverstijgende projecten en thema's	blz. 14
2.2.3 Samen opvoeden	blz. 15
2.3 De inhoud van ons onderwijs	blz. 16
2.4 Weten dat we het goed doen	
3. Bijlagen	
3.1 Plan on a page 2016-2017	blz. 18
3.2 Uitgangspunten van ons bestuur: StisamO	blz. 19
3.3 Concretisering kernwaarden Stap voor Stap	blz. 21
3.4 Passend Onderwijs	blz. 23
3.5 Leermiddelen	blz. 25
3.6 Jaarplan 2016-2017 en daarna...	blz. 27
3.7 Meerjarenplan	blz. 29
3.8 Onze Samenlevingsregels	blz. 30

Vaststellingsdocument

Voorzitter Raad van Toezicht

_____

Voorzitter Medezeggenschapsraad

_____

Datum: _____

College van Bestuur

_____

_____

Voorwoord

Met plezier en trots presenteren wij het schoolplan 2017-2020 van Stap voor Stap. Hierin beschrijven wij de belangrijkste uitgangspunten, onze ontwikkelingen, onze uitdagingen en ambities voor de komende jaren. In verschillende inspirerende bijeenkomsten hebben wij in het afgelopen 1½ jaar met elkaar gesproken over het onderwijs van vandaag en van morgen, over onze visie op hoe leerlingen leren en zich ontwikkelen, over hoe wij hierin willen samenwerken met leerlingen, hun ouders/opvoeders en partners uit onze nabije omgeving om zo de meest optimale voorwaarden en omgeving te creëren waarin leerlingen zich veilig voelen en met plezier kunnen ontwikkelen. Met elkaar betekent dat we, naast ons als team, ook hebben gesproken met en vooral geluisterd naar leerlingen en hun ouders/opvoeders. Dit ging via koffie-ochtenden en brainstormsessies met ouders, structureel overleg met de medezeggenschapsraad, de klankbordgroep pedagogische lijn en niet te vergeten met onze leerlingenraad (vertegenwoordiging van de groepen 5 t/m 8).

De uitkomsten van al deze gesprekken, de uitgangspunten van StisamO (2016, uit intern document, zie bijlage 3.2), de wettelijke verplichtingen en onderwijskundige ontwikkelingen vormen de inhoud van dit schoolplan.

In dit schoolplan beschrijven we relevante ontwikkelingen die, in de komende jaren, voor Stap voor Stap aan de orde zijn. Voor praktische en andere relevante informatie verwijzen we naar onze website (<http://www.stapvoorstapelst.nl/>) waar onder andere de schoolgids en de schoolkalender te vinden zijn.

De MR krijgt het schoolplan ter instemming, het bevoegd gezag stelt het vast en de inspectie ontvangt een exemplaar ter verantwoording van het schoolbeleid. Het schoolplan wordt jaarlijks in overleg met het team geconcretiseerd in een jaarplan en het jaarplan zal voor instemming aan de MR worden voorgelegd. We spreken daarom over een voortschrijdend schoolplan. Het uitgevoerde beleid wordt voor ouders verantwoord in een jaarverslag en in de schoolgids opgenomen. Verantwoording over de ontwikkelingen wordt periodiek afgelegd in het jaarverslag van ons stichtingsbestuur (StisamO).

We nodigen iedereen die heeft bijgedragen aan de realisering van dit schoolplan en natuurlijk ook andere geïnteresseerden uit dit plan te lezen.

Elst, mei 2017

Namens het team van OBS Stap voor Stap

Berry Bakker | Directeur

Inleiding

Wij leven in een zich steeds sneller veranderende maatschappij. Onder invloed van deze tijdsgeest vervaagt de grens tussen school en thuis. Waar voorheen een duidelijke scheidslijn zichtbaar was (school = leren en thuis = opvoeden), worden onderwijs en thuissituaties steeds nauwer met elkaar verbonden. Allerlei maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken laten daarbij steeds meer hun invloed gelden. Of het nu gaat om gezonde voeding en levensstijl, opvoeding, ontwikkelingsverschillen, veranderende internationale verhoudingen, de versnelde technologische ontwikkelingen, klimaatveranderingen en duurzaamheid – de school speelt daarbij altijd een rol.

Het traditionele onderwijs ontwikkelt zich naar nieuwe vormen van leren. De dialoog hierover spitst zich daarbij vooral toe op het zo goed mogelijk voorbereiden van onze leerlingen op de maatschappij van nu en die van hun toekomst. Welke kennis moet je paraat hebben? Welke 21e eeuwse vaardigheden en competenties heb je nodig om goed toegerust te zijn om daadwerkelijk deel te kunnen nemen aan onze huidige en toekomstige samenleving? De druk op het onderwijs neemt daarbij toe. Doen we nog wel de goede dingen? Welke rol wordt er van onze leerkrachten verwacht? Hoe organiseren wij ons onderwijs? Vragen die nog niet allemaal zijn te beantwoorden, maar waar we wel onze gedachten over moeten laten gaan. Het is ons als Stap voor Stap in ieder geval duidelijk dat school en samenleving onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Wij hechten daarom grote waarde aan onze samenwerking met de leerlingen, hun ouders/opvoeders en de partners in onze nabije omgeving.

Het primaire doel van Stap voor Stap is het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs voor iedere leerling in een veilige, plezierige omgeving. Op onze school doet elke leerling ertoe, zorgen we voor verbinding en samenwerking en sluiten we aan bij de mogelijkheden en kwaliteiten van iedere leerling. We hebben aandacht voor dat wat goed gaat en willen leerlingen helpen hun eigen passies en kwaliteiten te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Om dat alles te bereiken kan het didactisch en het pedagogisch handelen niet los van elkaar gezien worden. Ze zijn te onderscheiden, maar niet te scheiden. De didactiek en de pedagogiek zitten in het schoolplan verweven.

1. OBS Stap voor Stap

1.1 Gegevens

Post- en bezoekadres: Kruisakkers 3, 6662 DV Elst
T. 0481 – 373 627

Directeur: Dhr. B. Bakker

E-mail: directie@stapvoorstapelst.nl

Website: www.stapvoorstapelst.nl

OBS Stap voor Stap heeft de openbare identiteit. De school valt sinds 1 augustus 2005 onder het bestuur StisamO, een stichting van 6 scholen die onderwijs verzorgt aan ongeveer 1200 leerlingen.

Bevoegd gezag: StisamO (Stichting Samenwerkingsbestuur openbaar en katholiek onderwijs Overbetuwe)

College van Bestuur: Mevr. Y. Smits (voorzitter)

E-mail: info@stisamo.nl

bezoekadres: Hoenderik 9, 6662 VM Elst

postadres: Postbus 210, 6660 AE Elst
T. 0481-353715

Website: www.stisamo.nl

1.2 Ons team

Het team van Stap voor Stap bestaat uit een twintigtal bevlogen medewerkers met een grote diversiteit aan kennis, ervaring, kwaliteiten en specialisaties (zie blz. 23). In augustus 2016 bestaat het team voor een kwart uit mannen en driekwart uit vrouwen. De gemiddelde leeftijd is 49.4 jaar, hiervan is 15% tussen de 25-35 jaar en is 20% ouder dan 55 jaar. Ieder zet zich met de beste intenties in t.b.v. het welbevinden en de ontwikkeling van iedere leerling. Om dit te bereiken en te behouden werken we nauw samen met ouders en betrekken we leerlingen bij de vormgeving en invulling hun eigen leerproces. Met het inzetten van de diverse talenten, kwaliteiten en expertise van onze teamleden kunnen we kwalitatief goed onderwijs verzorgen en onze doelen realiseren. Dit schoolplan heeft de steun van het team en is samen met hen tot stand gekomen.

De directeur van Stap voor Stap wordt op dit moment (2017) ondersteund door twee coördinatoren (Tanja van Veenendaal en Hans Veerbeek) en zij vormen samen het managementteam. Bij afwezigheid van directeur zijn de coördinatoren waarnemend. Bij langdurige afwezigheid is Hans Veerbeek plaatsvervangend directeur. Daarnaast heeft Stap voor Stap twee interne begeleiders (Barbara Hoppenbrouwers en Janette Huisman) die samen met het managementteam de stuurgroep vormen.

1.3 Onze leerlingen

Onze school telt ongeveer 250 leerlingen (oktobertelling 2016), verdeeld over 10 groepen. De komende jaren verwachten wij dit aantal leerlingen te behouden of licht te zien stijgen. Ons belangstellingspercentage vanuit ons voedingsgebied, Elst-Zuid, liep de laatste jaren gestaag op en is rond de 40% (oktober 2016).

De meeste leerlingen van onze school wonen in de directe omgeving van Stap voor Stap, Elst-zuid en nabij het centrum van Elst. Enkele leerlingen komen van iets verder en wonen o.a. in de wijk Westeraam, omliggende dorpen en in de wijken.

Onze schoolpopulatie bestaat uit een gemêleerde populatie leerlingen en ouders. Wij hebben leerlingen van ongeveer 20 verschillende nationaliteiten in huis. Wij vormen daardoor een reële afspiegeling van onze omgeving en onze maatschappij. Onze leerlingen komen hierdoor vanzelfsprekend in aanraking met diverse culturen en levenswijzen. Wij leren ze respectvol en waardierend met elkaar om te gaan en doen daarmee recht aan onze openbare identiteit. Als openbare school zijn we daar trots op.

Onze leerlingen stromen uit naar alle niveaus van het voortgezet onderwijs. Van onze leerlingen stroomden de afgelopen vier jaar gemiddeld 50% door naar havo/vwo, 31% naar vmbo tl/havo en 19% naar vmbo bb-kb-tl. Het landelijk gemiddelde is vwo/havo 45%, vmbo 55% (bron ministerie O&C, 2016)

tl=theoretische leerweg, bb=basisberoepsgerichte leerweg, kb=kadergerichte leerweg.

Leerlingenraad

De leerlingen van Stap voor Stap worden vertegenwoordigd in een gekozen leerlingenraad. Leerlingen van onze groepen 5 t/m 8 mogen zich hiervoor verkiesbaar stellen.

De leerlingenraad is een oefenplaats voor burgerschapsvorming. De leerlingen maken als lid van de leerlingenraad kennis met de democratische beginselen. Ze oefenen vaardigheden en houding in de praktijk die nodig zijn om een actieve rol te kunnen spelen in de eigen leefomgeving en in de samenleving. Zij maken zo kennis met de begrippen grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, sociale verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met maatschappelijke diversiteit.

Naast een leerlingenraad heeft Stap voor Stap ook een eigen leerlingenburgemeester. Deze treedt op als gastheer/vrouw bij diverse feestelijke gelegenheden.

1.4 Onze omgeving

Stap voor Stap is centraal gelegen in Elst-Zuid, een groene, leerling vriendelijke omgeving. De meeste wijken rondom de school zijn gebouwd in de jaren '70. Aan de zuidzijde van de wijk zal de komende jaren nieuwbouw plaatsvinden in de wijk "De Pas".

Naast onze school ligt het Sport en Cultureel centrum De Kruisakkers. De gymlessen voor onze leerlingen worden daar gegeven en zijn hierdoor zeer nabij de school. OBS Stap voor Stap is onderdeel van Brede school De Kruisakkers, een samenwerkingsverband tussen verschillende instanties met als doel de ontwikkelingskansen van al onze

leerlingen te vergroten en de sociale veiligheid in onze directe omgeving te versterken. Brede school De Kruisakkers combineert onderwijs met naschoolse opvang, zorg, welzijn, sport en cultuur. Hierdoor krijgen leerlingen meer kansen om zich op diverse gebieden te ontwikkelen. Wij werken samen door verschillende activiteiten op elkaar af te stemmen en waar mogelijk te combineren. Voorbeelden hiervan zijn de gezamenlijke plusklas met Christelijke basisschool De Ark en de werkgroep verkeer die zich bezighoudt met de verkeersveiligheid in de omgeving Kruisakkers.

Onze partners in de Brede school De Kruisakkers zijn:

- Christelijke basisschool De Ark (Stichting Trivium)
- Peuterspeelzaal De Rakkertjes (Stichting SPO)
- BSO De Elmobende en Dagopvang Kiekeboe (Stichting Skar)

In Stap voor Stap werken we ook samen met diverse partners die zich structureel in ons gebouw bevinden. Dit zijn o.a.

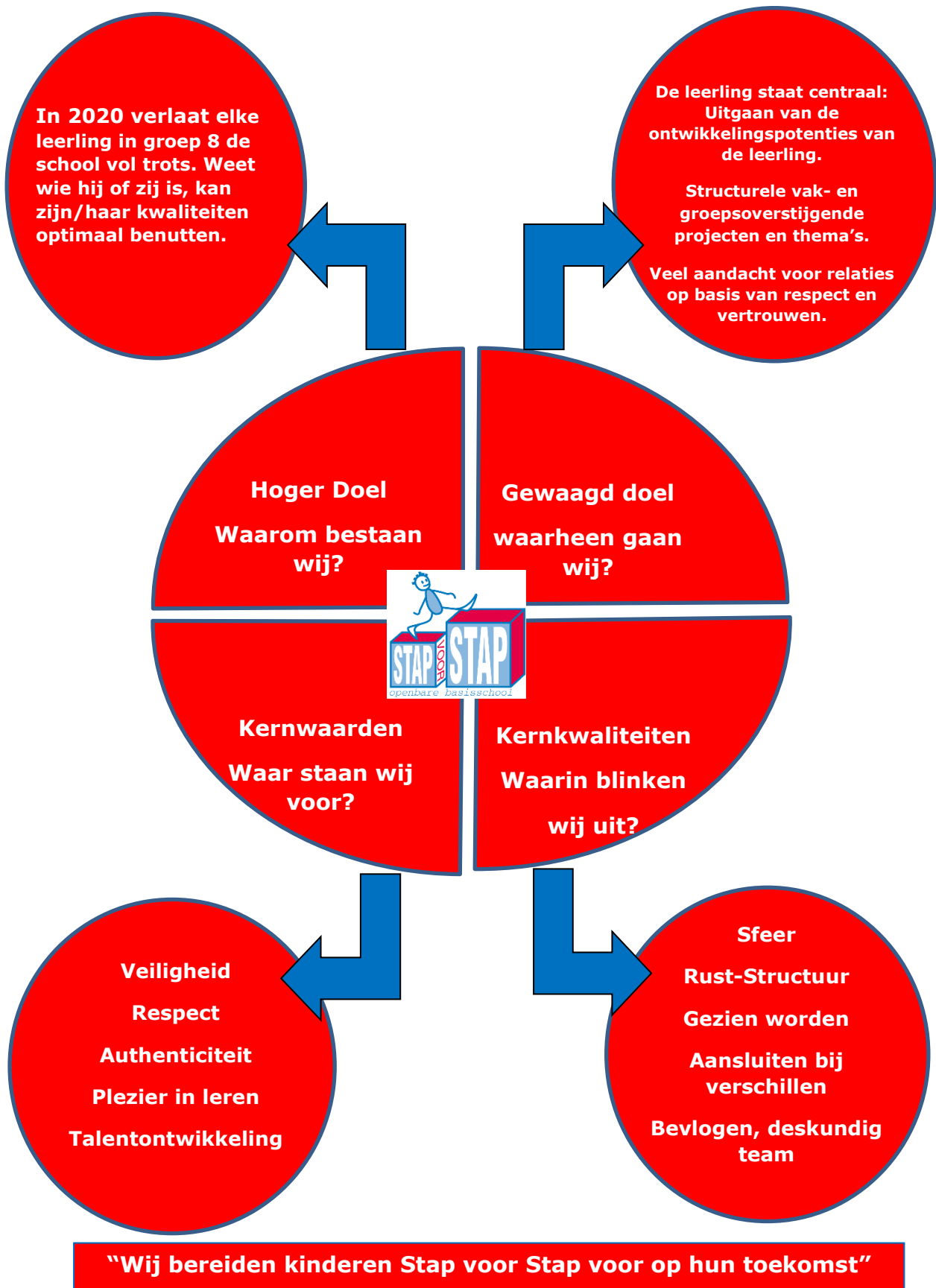
- RID (<https://www.rid.nl/>): Regionaal Instituut Dyslexie, specialist in onderzoek naar en behandeling van dyslexie en dyscalculie.
- Intraverte (<https://www.intraverte.nl/>): Begeleiding aan leerlingen voor gedrag en motoriek.
- Marithaime (<http://www.marithaime.nl/>): Historische vereniging Elst.

1.5 Onze maatschappelijke opdracht

Van Stap voor Stap wordt, net als van iedere school in Nederland, verwacht dat ze werk maakt van de pedagogische opdracht die de samenleving aan het basisonderwijs stelt. Onze taak is om leerlingen samen met ouders en het voortgezet onderwijs op te voeden en ze zodanig te begeleiden dat ze zich kunnen ontwikkelen tot sociale, zelfstandige jongvolwassenen die in staat zijn om actief deel te nemen aan onze democratische samenleving. We stimuleren ze om hun eigen 'ik' (mogelijkheden) te ontdekken. We nemen ze serieus, leren ze eigen keuzes te maken, te reflecteren en brengen ze vaardigheden bij die ze nodig hebben. Een veilig, prettig pedagogisch klimaat op Stap voor Stap en onze samenwerking met ouders zien wij als absolute voorwaarden om dit mogelijk te maken.

Onder invloed van technologie is de samenleving voortdurend en steeds aan het veranderen. Om leerlingen hier succesvol op voor te bereiden zijn andere vaardigheden en competenties nodig dan voorheen. Dit worden vaak 21e eeuwse vaardigheden genoemd. Deze competenties zijn niet allemaal nieuw, maar voor de leerlingen wel erg bruikbaar in de toekomst. Ze helpen leerlingen om hun weg te vinden in een complexe wereld. Dit vraagt om anders leren. De kernvraag daarbij is: hoe zorgen we er voor dat in 2020 elke leerling in groep 8 de school vol trots verlaat, weet wie hij of zij is en hoe hij of zij zijn/haar kwaliteiten optimaal kan benutten?

1.6 Visie Stap voor Stap

1.7 Onze kwaliteiten

Uit gesprekken met ouders en een tevredenheidsonderzoek (WMK-PO), gehouden onder ouders in juni 2016, kwamen de volgende onderdelen als sterke punten van onze school naar voren:

- De sfeer.
- De rust en structuur.
- Gezien worden.
- Er wordt aangesloten bij verschillen.
- Stap voor Stap heeft een bevlogen, deskundigteam.
- Leerlingen voelen zich veilig op Stap voor Stap.
- Er is aandacht voor projecten/thema's en samenwerking.
- De leerkrachten van Stap voor Stap leggen goed uit, bieden uitdaging en goede begeleiding en hebben een positieve houding naar de leerlingen.
- De school is gezellig ingericht.

Daarnaast staan we in de regio bekend als school die in staat is om goede zorg en ondersteuning te bieden aan leerlingen. Wij sluiten zoveel mogelijk aan bij de verschillende onderwijsbehoeften van onze leerlingen en daardoor leren leerlingen indirect om te mogen zijn wie ze zijn en leren ze om te gaan met verschillen.

Uit vragenlijsten voor leerlingen (WMK-PO) gaven onze leerlingen in 2015 als sterke punten aan:

- Fijne leerkrachten.
- Het organiseren van uitstapjes, excursies en activiteiten.
- Het aanbod van de plusklas.
- Het speelplein en de schooltuintjes.
- De schooltijden.
- Het mogen meepraten, gehoord en gezien worden.

Wij vinden het belangrijk om onze leerlingen een goede basis te bieden van waaruit ze zich verder kunnen ontwikkelen richting het voortgezet onderwijs en het volwassen worden. Als basisschool dienen we leerlingen goed te leren lezen, rekenen en communiceren. Ook de onderwijsinspectie ziet hierop toe en kent Stap voor Stap al jaren het basistoezicht toe. Dat betekent dat ons onderwijs op deze vakgebieden volgens de inspectie in orde is (<https://zoekscholen.onderwijsinspectie.nl/zoek-en-vergelijk/sector/po/id/1486?pagina=1&zoekterm=Elst+Gld>)

Wij vinden het daarnaast minstens zo belangrijk dat onze leerlingen en ouders zich serieus genomen en betrokken voelen bij alles wat we met elkaar op Stap voor Stap realiseren, zodat onze leerlingen en hun ouders/opvoeders elke dag weer met vertrouwen en plezier naar Stap voor Stap blijven komen.

2. Ons schoolconcept

Samenwerking: "De kracht van verbinding"

Talenten/kwaliteiten ontdekken & ontwikkelen

Authenticiteit: "Wees jezelf er zijn al zoveel anderen"

Positieve ondersteuning en aanmoediging:
Plezierig, duurzaam leren

Voorbereiden op de toekomst

Openbaar Onderwijs: "De kracht van verschillen"

Onderwijs in Stappen

Respectvolle omgang met jezelf, anderen & je omgeving

Structuur & Veilige school

Teamwork & Eigenaarschap

Actief burgerschap

Persoonlijk leren & Eigenaar eigen leerproces

2.1 Waar we voor staan

De basis van ons onderwijs is het stappenonderwijs in onze onderbouw en het leerstofjaarklassensysteem in de bovenbouw. Binnen deze organisatievormen wordt gedifferentieerd gewerkt en leren we leerlingen van jongs af aan zelfstandig te werken en medeverantwoordelijk te zijn voor hun eigen leerproces. De zelfredzaamheid van de leerlingen wordt daarmee bevorderd en de leerkracht kan gericht begeleiden en ondersteunen.

Vroeger leken eenduidige kennis, inzicht en vaardigheden voldoende te zijn om te kunnen participeren in de samenleving. Tegenwoordig vraagt de samenleving om ook de persoonlijke talenten/kwaliteiten te ontwikkelen en die te benutten in de contacten met anderen, om zo een waardevolle bijdrage te leveren aan de samenleving. Door de veranderende maatschappij met al haar technologische ontwikkelingen hebben de begrippen kennis en ontmoeting andere dimensies gekregen. Informatie is overal verkrijgbaar. Het omzetten van informatie in kennis en het aanleren van vaardigheden moet nu meer plaatsvinden in een actuele en betekenisvolle context. Leerlingen leren gemakkelijker wanneer wordt uitgegaan van een herkenbare situatie die de interesse wekt van de leerlingen. Dat is de context van de samenleving van nu en van de toekomst. De leerkracht staat model, de leerkracht denkt hardop en doet voor. Ontmoeting gaat om de interactie. Door aandacht te schenken aan relaties, gesprekken, veiligheid, samenwerken en oog en oor voor elkaar hebben. Dit kan dichtbij of op afstand zijn.

We willen dat eenieder zich thuis voelt. We omarmen op Stap voor Stap een vijftal kernwaarden:

1. Veiligheid
2. Respect
3. Authenticiteit
4. Plezier in leren
5. Talentontwikkeling

De input vanuit het team en de klankbordgroep zullen gebruikt worden om de kernwaarden te concretiseren (zie bijlage 3.3).

Waarom deze kernwaarden?

1. Veiligheid

Dit is na eten, drinken en slapen de eerstvolgende basisbehoefte die mede voorwaardelijk is om tot leren/ontwikkelen/zelfontplooiing te kunnen komen. Om plezier in school te krijgen en te houden moeten leerlingen zich veilig voelen. Een veilige omgeving voor leerlingen en onderwijspersoneel houdt in dat er een prettige sfeer op school is. Leerlingen moeten het gevoel hebben dat ze serieus genomen worden en dat er naar ze wordt geluisterd. Leerlingen moeten weten en voelen dat leerkrachten er voor ze zijn en dat zij vertrouwen hebben in hun mogelijkheden. Incidenten zoals ongepast gedrag, intimidatie, diefstal en agressie worden zoveel mogelijk voorkomen. Dat doen we door attent te zijn op signalen en hier op tijd en gericht tegen op te treden. Dit geldt zeker voor het bestrijden van pestgedrag.

De wet (Sociale) Veiligheid op school heeft als doel dat scholen zich inspannen om pesten tegen te gaan en dat scholen zorgen voor sociale veiligheid. Pas als aan deze voorwaarden is voldaan kunnen leerlingen ook werkelijk tot leren en ontwikkeling komen. De fysieke veiligheid van de leerlingen en het team worden tweejaarlijks d.m.v. een Risico, Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) in beeld gebracht.

2. Respect

Stap voor Stap is een openbare school waar iedere leerling, ouder/verzorger en iedere leerkracht welkom is, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Als openbare school leren we leerlingen van jongs af aan wederzijds respect te hebben voor elkaars mening of overtuiging. Er wordt actief aandacht besteed aan de overeenkomsten en verschillen tussen leerlingen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting. Op Stap voor Stap hebben we aandacht voor én bieden we ruimte aan de opvattingen van iedere leerling, hun ouders én iedere leerkracht. Daarbij wordt van leerkrachten verwacht dat zij de eigen levensovertuiging terughoudend uitdragen. Het betekent overigens niet dat alle gedragingen en/of ideeën getolereerd worden. Door te laten zien en ervaren, dagen we leerlingen uit om naar eigen vermogen zichzelf te sturen en verantwoordelijk te zijn voor hun eigen handelen.

3. Authenticiteit

Door zichzelf te leren kennen, te ontdekken en te weten waar de kwaliteiten en passies liggen, helpen we leerlingen om te kunnen participeren in de samenleving van nu en in de toekomst. Door een leerling te erkennen in zijn eigenheid, krijgt hij of zij zelfvertrouwen en kan het zijn talenten en kwaliteiten optimaal ontwikkelen.

4. Plezier in leren

Duurzaam leren, effectief leren en plezier zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Plezier in leren werkt als intrinsieke motivator om tot groei en ontwikkeling te komen. Plezier verhoogt de kwaliteit van relaties tussen mensen, tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en leerkrachten, tussen ouders en leerkrachten, tussen ouders onderling, tussen schoolmedewerkers onderling. Als leerlingen plezier hebben in leren, dan zijn ze betrokken, proactief, energiek, trots en succesvol.

5. Talentontwikkeling

In onze ogen heeft elke leerling talenten/kwaliteiten. Niet alle leerlingen zijn zich daarvan bewust. Om het zelfvertrouwen van leerlingen te stimuleren, is het belangrijk dat ze hun eigen talenten/kwaliteiten en die van anderen leren (her-)kennen. Belangrijk daarbij is dat leerlingen zich ervan bewust worden dat iedereen een eigen talent/kwaliteit heeft en dat ieder talent en iedere kwaliteit waardevol is. Talent-/kwaliteitsontwikkeling draagt bij om persoonlijke groei en excelleren mogelijk te maken. Wanneer talenten/kwaliteiten van leerlingen beter tot hun recht komen heeft dat een positieve invloed op hun ontwikkelingsproces. We vinden het op Stap voor Stap belangrijk om optimaal af te stemmen op wat leerlingen individueel en als groep van ons nodig hebben.

2.2 Waar we voor gaan

Inleiding

In het primair onderwijs wordt de basis gelegd voor de ontwikkeling van alle kinderen. Het is dus van groot belang dat elke leerling de kans krijgt zich op onze school zo goed mogelijk te ontwikkelen. We willen niet alleen het onderwijs centraal stellen maar ook de leerling om erin te slagen leerlingen hun talenten/kwaliteiten te laten ontplooiën. De schoolleiding en het team hebben een gezamenlijke visie om dit mogelijk te maken. Het team draagt bij aan het vormgeven van de koers van de school en weet wat er van hen individueel wordt verwacht. Er heerst een collectieve overtuiging om op die manier het verschil te kunnen maken voor leerlingen. Stap voor Stap is een fijne plek waar fouten mogen worden gemaakt, waar teamleden de ruimte krijgen voor de professionele dialoog en in staat zijn feedback te geven en te ontvangen. Het is een plek waar iedereen voortdurend en gericht kan verbeteren, zodat alle leerlingen in een inspirerende leeromgeving de kans krijgen om hun talenten optimaal te kunnen benutten. Stap voor Stap is uitdagend en toekomstgericht. Ons streven is dat elke leerling trots is op wie hij of zij is, als hij/zij in groep 8 de school verlaat. Naast de vijf kernwaarden (veiligheid, respect, authenticiteit, plezier in leren en talentontwikkeling) willen we dit bereiken door de leerling centraal te stellen, te leren omgaan en rekening te houden met anderen en door projecten en thema's structureel vak- en groepsoverstijgend aan te bieden.

2.2.1 Leerling centraal

Niet onze methoden of toetsen vormen ons uitgangspunt voor de ontwikkeling van onze leerlingen maar de ontwikkelingspotentie van onze leerlingen zelf. Dat is onze uitdaging. Door te modellen laten we onze leerlingen zien wat ze kunnen leren. Leerlingen zijn op Stap voor Stap eigenaar van hun eigen ontwikkeling, dus medeverantwoordelijk. De leerkracht-leerling relatie in de zin van wederzijdse betrokkenheid vraagt van beiden vertrouwen en geloof in de goede gang van het proces. Als dat proces in orde is, komt in onze ogen het resultaat vanzelf en is dat resultaat de uitkomst van optimale inspanning van leerling en leerkracht.

Dat is niet het makkelijkste werk, het vraagt toewijding van onze leerkrachten en tegelijk distantie om voor de leerling reflectie en ruimte te creëren om zijn of haar weg te vinden. Dat vraagt een relatie van een bepaalde kwaliteit die tactvol handelen mogelijk maakt, gebaseerd op respect en vertrouwen.

Uitgaande van wat hierboven staat beschreven, gaat het in onze visie, ten aanzien van de leerling centraal stellen op Stap voor Stap, om:

- Leerlingen te laten zijn wie ze zijn en ze te helpen om hun talenten/kwaliteiten te ontdekken en verder te ontwikkelen.
- Te streven naar een optimale, persoonlijke ontwikkeling van iedere leerling.
- Leerlingen eigenaarschap te laten nemen ten aanzien van hun eigen leerproces.
- Het gesprek aan te gaan met leerlingen en ze een stem te geven. We laten ze meepraten en meedenken vanuit hun eigen, perspectieven.
- De leerling als volwaardige partner te beschouwen. In relaties, gesprekken, veiligheid en samenwerken, oog en oor voor elkaar hebben.

Passend Onderwijs

Alle leerlingen verdienen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs. Onderwijs dat leerlingen uitdaagt, dat uitgaat van hun mogelijkheden en rekening houdt met hun kwaliteiten en eventuele beperkingen. Hoe graag we ook willen dat we elke leerling een passende plaats op Stap voor Stap kunnen bieden, er zijn grenzen aan onze mogelijkheden.

We willen geen enkele leerling te kort doen, doordat we geen of te beperkte mogelijkheden en/of expertise hebben waardoor zijn of haar ontwikkeling onvoldoende naar wens kan verlopen. Door met ouders en eventueel betrokken externe instanties in gesprek te gaan, kunnen we samen bepalen of wij tegemoet kunnen komen aan de extra ondersteuning die een leerling nodig heeft voor zijn welbevinden en om zich ononderbroken te ontwikkelen.

Stap voor Stap onderscheidt zich op expertise, deskundigheid en ervaring op verschillende gebieden. Hierdoor kunnen we extra ondersteuning geven waardoor we veel leerlingen een passende plaats kunnen bieden op onze school. Deze kwaliteiten komen goed van pas om ons doel "de leerling centraal" te behalen.

Stap voor Stap maakt onderdeel uit van het regionale samenwerkingsverband "PassendWijs". Dit verband is verantwoordelijk voor het inrichten en realiseren van Passend Onderwijs in onder andere de gemeente Overbetuwe. Meer informatie staat in bijlage 3.4

2.2.2 Structurele vak- en groepsoverstijgende projecten en thema's

We bereiden onze leerlingen voor op de samenleving door de leerlingen te laten ontdekken hoe aangereikte kennis en vaardigheden in de praktijk (kunnen) worden toegepast. We willen op deze wijze het leren binnen een maatschappelijke, betekenisvolle context bevorderen. We betrekken onze nabije omgeving en maatschappelijke organisaties bij onze thema's en projecten. Onze leerlingen komen daardoor zoveel mogelijk in contact met hun directe omgeving gedurende hun tijd op Stap voor Stap.

Wat de leerlingen in theorie leren, passen ze toe en ervaren ze in de praktijk en ze leren in en van die praktijk. Leerlingen leren de wereld waarin ze wonen voor een deel als vanzelfsprekend kennen. Ze zijn nieuwsgierig en voortdurend op zoek om zichzelf en hun omgeving te verkennen. De 21e eeuwse vaardigheden komen op Stap voor Stap allemaal aan bod op veel verschillende momenten en krijgen extra aandacht binnen de vakoverstijgende projecten en thema's.

Uitgaande van wat hierboven staat beschreven, gaat het in onze visie ten aanzien van goed onderwijs op Stap voor Stap om:

- Het vak- en groepsoverstijgend geven van projecten en thema's.
- Leerlingen voorbereiden en kennis te laten maken met de samenleving om daaraan hun eigen, waardevolle bijdrage aan te kunnen leveren.
- De leerlingen te stimuleren om met de persoonlijke talenten/kwaliteiten een bijdrage te leveren aan hun klas, de school en hun omgeving.
- De wereld van onze leerlingen te verruimen in voortdurende (digitale) ontmoeting met anderen, niet alleen op school.
- Vaardigheden en competenties bij onze leerlingen bevorderen via o.a. projecten en thematisch onderwijs.

De vaardigheden en competenties die wij willen bevorderen zijn:

Samenwerken: Een bijdrage leveren aan een gezamenlijk resultaat door een optimale afstemming tussen de eigen kwaliteiten en de belangen van de groep.

Leren leren: Het ontwikkelen van het vermogen om op basis van bronnen of ervaringen een onderwerp beter te begrijpen of een taak efficiënter, beter te verrichten dan tevoren.

Zorgen: Zorgen voor elkaars welbevinden.

Maken: Vormgeven, creëren, vervaardigen, construeren of onderhouden van een product.

Onderzoeken: Bestuderen hoe iets werkt of in elkaar zit of de oorzaak of reden van iets achterhalen.

Presenteren: Het overbrengen van informatie, ideeën of meningen op anderen op een duidelijke, boeiende of enthousiasmerende wijze met relevante middelen.

2.2.3 Samen opvoeden: veel aandacht voor relaties op basis van respect en vertrouwen.

De steeds sneller veranderende maatschappij zorgt voor een vervaging tussen school en thuis. Eerder was er een duidelijke zichtbare scheidslijn tussen school= leren en thuis = opvoeden, nu zijn onderwijs en thuissituaties steeds nauwer met elkaar verbonden. Leerlingen zijn een deel van de dag in de thuisomgeving en een deel van de dag op school.

- Opvoeden is de primaire verantwoordelijkheid van ouders. Zij bepalen zaken zoals religie, voeding, kleding, tijdstip van naar bed gaan, vrijetijdsbesteding, hobby's, Tv-kijken en computergebruik. Ze vertrouwen hun kind aan school toe en daarmee een deel van de opvoedkundige taak. We geven samen vorm aan opvoeden.

- School is primair verantwoordelijk voor leren. Zij maken keuzes wat betreft methode, instructie, feedback, plaats van de leerling in de groep (naast wie en waar), omgangsregels, overgang van groep naar groep en dergelijke. Ouders denken mee en verwoorden hun ideeën.

Het gaat in de ontmoeting tussen ouders en school om de interactie. In deze relatie zoeken we de verbinding, voeren we gesprekken, werken we samen en hebben we oog en oor voor elkaar. Een aantal van de opvoedkundige zaken hangt samen met het welbevinden en het schoolsucces van de leerling, zoals het leren op school thuis ondersteunen, interesse voor schoolwerk tonen en achter de aanpak van de leerkracht staan. Zo neemt de (ouder-)betrokkenheid toe. Wij zien ouders op Stap voor Stap als onze partners in het leren en opvoeden. Ouders kunnen meedenken over onderwijs en leerkrachten over opvoeding. Zij kunnen elkaar waardevolle tips geven. Samen weten we meer en samen kunnen we meer! Samenwerking is onmisbaar en voorwaardelijk om leerlingen zich optimaal te laten ontwikkelen. We besteden veel aandacht aan relaties op basis van respect en vertrouwen.

Op Stap voor Stap laten wij leerlingen met plezier leren in een veilige omgeving die voor hen een "oefenplaats voor volwassenheid" vormt. Hierbij gaan wij uit van drie universele, basale behoeften: relatie, autonomie en competentie (L.M. Stevens, 2004). We bedoelen hiermee:

Relatie: Ik hoor erbij & mag er zijn.
"Jezelf leren kennen via anderen"
Autonomie: Ik kan kiezen en plannen.
"Leer mij het zelf te doen"
Competentie: Ik kan het.
"Iedere leerling kent zijn of haar kwaliteiten"

Deze uitgangspunten gelden voor onze leerlingen, hun ouders/opvoeders en ook voor onszelf.

Uitgaande van wat hierboven staat beschreven, gaat het in onze visie t.a.v. samen opvoeden op Stap voor Stap om:

- School en ouders die samenwerken in het belang van onze leerlingen.
- Kwalitatief goed onderwijs te blijven verzorgen. We handelen vanuit een professionele houding.
- Samenwerken en leren in een klimaat waarin vertrouwen en respect worden voorgeleefd, gegeven en gevraagd.
- Dat onze leerlingen en hun ouders/opvoeders betrokken zijn en blijven bij ons onderwijs, onze ontwikkelingen en onze samenwerking.
- Dat op het gebied van schoolontwikkelingen ouders optimaal betrokken worden bij informatieoverdracht en ontwikkelingen.

2.3 De inhoud van ons onderwijs

Door de leerstof aan te bieden middels het gebruik van in bijlage 3.5 genoemde leermiddelen, de wijze waarop deze leermiddelen worden ingezet en de leertijd die wordt gereserveerd, voldoet Stap voor Stap aan de kerndoelen en de wettelijke eisen zoals verwoord in artikel 9 van de Wet Primair Onderwijs.

Oriëntatie op de wereld (WO)

Bij de vorming van een historisch en geografisch wereldbeeld en begrip van de natuur spelen wij als school een cruciale rol. Wereldoriëntatie is een verzamelnaam voor onderwijs gericht op kennis en begrip van de wereld. Met ons wereldoriëntatie onderwijs geven wij inhoud en vorm aan onze uitgangspunten.

2.4 Weten dat we het goed doen

Op Stap voor Stap hebben we een aantal uitgangspunten vastgesteld waarmee we kwalitatief goed onderwijs waarborgen. We zoeken hierbij naar een goede balans tussen de aandacht voor de cognitieve ontwikkeling en de sociaal emotionele ontwikkeling (het welbevinden) van de leerlingen.

Om de onderwijskwaliteit van Stap voor Stap te waarborgen en te verbeteren werken wij:

1. Als team doorlopend aan onze professionele ontwikkeling en deskundigheid. We volgen onderwijskundige ontwikkelingen.
2. Met tevredenheidsonderzoeken (instrumenten van WMK-PO) waarmee wij periodiek de tevredenheid van leerlingen, ouders en medewerkers in beeld brengen. Analyses hiervan vormen de basis van onze verbeterplannen en ontwikkelingen.

3. Met een leerlingvolgsysteem (Parnassys) waarmee wij de uitkomsten van toetsen, vragenlijsten en observaties vastleggen. Hiermee hebben wij zicht op de sociaal-emotionele ontwikkeling en de ontwikkeling op verschillende leergebieden op individueel, groeps- en schoolniveau. Analyses hiervan geven ons informatie om zo goed mogelijk aan te kunnen sluiten bij de verschillende niveaus van onze leerlingen. Tendensen worden besproken in het management en de stuurgroep en daarna met het team. De resultaten leiden tot acties in het jaarplan.
4. Met effectieve methoden/methodieken.
5. Planmatig in het bieden van extra ondersteuning en/of uitdaging wanneer leerlingen deze nodig hebben, o.a. met handelingsgericht werken (HGW).
6. Aan richtlijnen en eventuele verbeterpunten die ons door de onderwijsinspectie zijn aangegeven. Wij zien onderwijsinspectie als een kritische partner die ons periodiek voorziet van waardevolle feedback.
7. Met een cyclus van handelingen gericht op kwaliteitsverbetering voor o.a. het Handelingsgericht werken, de gesprekkencyclus op personeelsbeleid, verbetercyclus gericht op ons onderwijs door het jaarplan te evalueren en eventueel bij te stellen.

3 Bijlagen

3.1 Plan on a page 2016-2017

Plan on a page 2016-2017

Missie

Op Stap voor Stap wordt iedere leerling gezien en zorgen we voor verbinding en samenwerking. We sluiten zoveel mogelijk aan bij de mogelijkheden van leerlingen. We proberen leerlingen met plezier te laten leren en helpen ze om hun eigen passies en talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. We bereiden leerlingen stap voor stap voor op hun toekomst.

Visie

Stap voor Stap zorgt voor een positief en veilig schoolklimaat zodat vanuit een basis van relatie, autonomie en competenties met plezier kan worden geleerd en gewerkt. We zoeken actief samenwerking met leerlingen en hun ouders en betrekken de maatschappij bij ons onderwijs. We zijn een lerende organisatie die gebruik maakt van de verschillende expertises en talenten die in onze directe omgeving aanwezig zijn. Hiermee laten we leerlingen zien en ervaren hoe "een leven lang leren" eruitziet en dagen we ze uit om hun eigen talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Kernwaarden

- ✓ Respect
- ✓ Veiligheid
- ✓ Authenticiteit
- ✓ Plezier in leren
- ✓ Talentontwikkeling

Doelen

Drie waanzinnig belangrijke doelen voor schooljaar 2016-2017:

1. Inhoud geven aan 21^e eeuw leren door o.a. een meer thematische en projectmatige werkwijze voor de wereld oriënterende vakken.
2. Vergroten van de betrokkenheid en eigenaarschap van leerlingen voor hun eigen leren.
3. Inhoud geven aan het ontdekken en verder ontwikkelen van talenten van onze leerlingen.

Leidende filosofie

"Wij bereiden leerlingen stap voor stap voor op hun toekomst."

21

3.2 Uitgangspunten van ons bestuur: StisamO

Onze missie: hier staan we voor

Op StisamO-scholen ontwikkelen kinderen zich in een veilige, plezierige en uitdagende omgeving tot evenwichtige, zelfstandige mensen. Talentontwikkeling van kinderen staat op onze scholen centraal; het individuele kind in zijn authenticiteit is daarbij altijd vertrekpunt.

Bij het verlaten van de basisschool zijn onze leerlingen toegerust met een breed scala aan kennis en vaardigheden om met een gezonde kritische blik op de maatschappij, creatief en met zelfvertrouwen hun toekomst tegemoet te gaan.

In aanvulling op onze missie werken we met drie leidende principes die ons inspireren en die richting geven aan de manier waarop we in de dagelijkse onderwijspraktijk handelen, met elkaar omgaan en ons verder willen ontwikkelen

Onze leidende principes

- **de kracht van het verschil**
- **eigenaarschap**
- **verbinding**

De kracht van het verschil

Ieder kind is voor ons uniek en belangrijk. Op onze scholen telt elk talent, word je gezien en mag je zijn wie je bent. We zijn nieuwsgierig naar wie je bent en naar wat je nodig hebt.

Verschillen tussen kinderen en tussen volwassenen zijn voor ons uitgangspunt en daarin zit ook onze kracht: wij willen ieders unieke kwaliteiten en talenten ontdekken, ontwikkelen en benutten! Dat doen we door rijke, krachtige en betekenisvolle leeromgevingen te creëren, waarin voor groot en klein ruimte is voor verschillende leerstijlen en -vormen.

Uitgaan van verschillen betekent ook dat we uitgaan van uiteenlopende normen en waarden die mensen meebrengen. Wij helpen kinderen zich bewust worden van verschillen tussen mensen en groepen en geven daar samen betekenis aan. Dit doen we door in ons onderwijs actief en structureel aandacht te besteden aan verschillen, tolerantie, respect, je inleven in een ander en hoe je elkaar kunt steunen.

Eigenaarschap

Betrokkenheid en verantwoordelijkheid van kinderen en van medewerkers stimuleren we door vertrouwen te geven en ruimte te bieden aan ontwikkeling: iedereen is eigenaar van zijn/haar leer- en ontwikkelproces. Eigenaar van je leerproces ben je als je weet wat je doel is, je kunt kiezen wat voor jou de best passende aanpak is en zelf kun je bepalen wanneer je doel bereikt is. Reflectie op je eigen handelen en gedrag is daarin een voorwaarde.

Eigenaarschap heeft ook met verantwoordelijkheid te maken. Verantwoordelijkheid nemen en je daarop laten aanspreken is een belangrijk kenmerk van de cultuur van StisamO. Wij staan voor een cultuur van elkaar kennen, aanmoedigen en met respect aanspreken.

Verbinding

Binnen StisamO zetten we nadrukkelijk in op verbinding en ontmoeting. Daarin neemt het met - en van elkaar leren een centrale plaats in. Dit gebeurt binnen de scholen, tussen teams, met ouders en onzemaatschappelijke partners.

Onze scholen staan midden in de samenleving en de school is daar een afspiegeling van: een prachtplek om elkaar te ontmoeten, om te leren hoe je om kunt gaan met verschillen tussen mensen en met de vraagstukken die leven in een veranderende maatschappij.

* ben je uniek en belangrijk
talent

* telt jouw

*word je gezien en gewaardeerd
fouten maken

* mag je

Op een StisamO-school...

* leer je op een manier die bij je past
bent

* mag je zijn wie je

* leren we met en van elkaar
kracht

* geloven we in je eigen

* leer je altijd iets nieuws
te halen

* helpen we je het beste
uit jezelf

* hebben we lol

* zijn we nieuwsgierig naar de wereld
om ons heen en naar
anderen

StisamO hecht grote waarde aan lef en ondernemerschap. Lef is de rode draad die door de leidende principes heen loopt. Om verder te kunnen komen is het soms noodzakelijk om buiten de comfortzone dingen aan en op te pakken.

3.3 Concretisering kernwaarden (concept)

	Schoolniveau	Klasniveau	Individueel niveau
Veiligheid & Respect	Zicht op fysieke en sociale veiligheid en de beleving daarvan. Eén lijn t.a.v. het handelen wanneer pesten is voorgevallen of is beleefd. (Fatsoens-)normen en waarden moeten helder zijn en worden voorgeleefd/uitgedragen.	Zicht op fysieke en sociale veiligheid en de beleving daarvan. Met de klas uitvoering en invulling geven aan de samenlevingsregels van de school. Samen klassenafspraken maken en deze delen met ouders.	Leren om voor jezelf en voor anderen op te komen door: <ul style="list-style-type: none"> • Je grens aan te geven: iets moet stoppen. • Te leren om uit vervelende situaties te stappen. • Te leren om over vervelende gebeurtenissen te praten.
Authenticiteit (kracht van het verschil) Bij: Leerling centraal	Binnen kaders/grenzen krijg je de ruimte om jezelf te zijn, jezelf te ontdekken en ontwikkelen.	Binnen kaders/grenzen biedt iedere leerkracht de ruimte om als leerling jezelf te kunnen en mogen zijn en jezelf te ontdekken en ontwikkelen.	Binnen kaders/grenzen krijg je de ruimte om jezelf te zijn, jezelf te ontdekken en ontwikkelen; <ul style="list-style-type: none"> • Je mag zijn wie je bent • Nieuwe en bekende kwaliteiten/talenten stimuleren door hiervoor ruimte en keuze te bieden •
Talentontwikkeling (21^e eeuw leren) Bij: Structurele vak- en groepsoverstijgende projecten en thema's	Door de inrichting van ons onderwijs: <ul style="list-style-type: none"> • Breed, veelzijdig aanbod • Vernieuwend aanbod • Minder klassikaal les. (methoden en toetsen zijn niet leidend) • Betere aansluiting op het voortgezet onderwijs 	Door de inrichting van ons onderwijs: <ul style="list-style-type: none"> • Geven we leerlingen de ruimte om klasgenoten deelgenoot te maken van hun kwaliteiten en talenten • Ontdekken/onderzoekend leren op alle vakgebieden 	Door de inrichting van ons onderwijs: <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor specifieke interesses/talenten van alle leerlingen • Op alle ontwikkelingsgebieden • Ontdekken waar je goed in bent, oefenen in wat je (nog) moeilijk vindt. "Wie ben ik, wat kan ik?" •
Plezier in leren	Wanneer wij bovenstaande invulling van onze principes en kernwaarden in de praktijk brengen dan zorgt dat voor onvoorstelbaar veel plezier in leren en werken op Stap voor Stap.		

<p>Verbinding</p> <p>Bij: Samen opvoeden: veel aandacht voor relaties op basis van respect en vertrouwen.</p>	<p>Ontmoetingen die leiden tot meer verbinding en goede relaties, dit leidt tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respect voor elkaar • Open gesprekken/dialogoog <p>Partnerschap in onderwijs en opvoeding bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwisseling • Verbinding/ontmoeting • Participatie, benutten van talenten/kwaliteiten van ouders • Vragen naar wat ouders kunnen en willen betekenen voor school • Benaderbaar en aanspreekbaar zijn • Informeren en communiceren, afspraken hierover 	<p>Ontmoetingen die leiden tot meer verbinding en goede relaties, dit leidt tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respect leerkracht <-> leerling • Respect leerling <-> leerling • Dat ieder leerling zich gezien en gehoord voelt. • Jezelf mogen zijn (leerkracht en leerling). Eigenheid van leerling en leerkracht. • Open gesprekken/dialogoog <p>Communicatie via app Klasbord.</p>	<p>De vorm en inhoud van contactmomenten dienen de kwaliteit van de relatie te kunnen verhogen. Hierbij moet veel aandacht uitgaan naar het welbevinden van het leerling.</p>
<p>Eigenaarschap</p>	<p>Het vergroten van probleemoplossend vermogen.</p> <p>T.a.v. zien, signaleren en anticiperen: alle betrokkenen nemen hun verantwoordelijkheid.</p> <p>Niet over leerlingen praten maar vooral ook met!</p>	<p>Het vergroten van probleemoplossend vermogen.</p> <p>T.a.v. zien, signaleren en anticiperen: alle betrokkenen nemen hun verantwoordelijkheid.</p> <p>Niet over leerlingen praten maar vooral ook met!</p>	<p>Leerlingen wordt geleerd om verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leren, leren oplossen van problemen, eigen welbevinden en dat van anderen.</p> <p>Jezelf leren kennen door dialoog met de ander. Elk individu is onderdeel van een groep, maar behoudt zijn of haar eigen autonomie.</p>

3.4 Passend Onderwijs

Alle kinderen verdienen een zo passend mogelijke plek in het onderwijs. Onderwijs dat leerlingen uitdaagt, dat uitgaat van hun mogelijkheden en rekening houdt met hun kwaliteiten en eventuele beperkingen. Kinderen gaan, als het kan, naar het regulier onderwijs in hun nabije omgeving. Zo worden ze zo goed mogelijk voorbereid op een vervolgopleiding en op een plek in de samenleving. Het speciaal onderwijs blijft bestaan voor kinderen die daar het best op hun plek zijn.

Stap voor Stap maakt onderdeel uit van het regionale samenwerkingsverband "PassendWijs". Dit verband is verantwoordelijk voor het inrichten en realiseren van Passend Onderwijs in de gemeenten Arnhem, Rheden, Rozendaal, Overbetuwe, Lingewaard en Renkum. PassendWijs bestaat uit 25 besturen en 134 scholen. Hierin zijn scholen voor regulier, speciaal basisonderwijs (SBO) en speciaal onderwijs (SO) vertegenwoordigd. Alle aangesloten besturen hebben afspraken met elkaar gemaakt hoe elke leerling zo goed mogelijk Passend Onderwijs kan krijgen.

Iedere school dient een School Ondersteunings Profiel op te stellen, dit is een wettelijke verplichting. In dit profiel staat o.a. beschreven:

- het niveau van de afgesproken basisondersteuning binnen PassendWijs,
- welke extra ondersteuning wij op Stap voor Stap kunnen bieden,
- hoe deze ondersteuning op Stap voor Stap is/wordt georganiseerd
- wat onze ambities t.a.v. verdere ontwikkeling op gebied van extra ondersteuning zijn.

Iedere school wordt geacht minimaal de binnen het samenwerkingsverband afgesproken basisondersteuning te kunnen realiseren. Extra ondersteuning is alle ondersteuning die door de school gegeven kan worden maar die niet binnen de afgesproken basisondersteuning valt. Op Stap voor Stap hebben we veel expertise, deskundigheid en ervaring op verschillende gebieden. Hierdoor kunnen we extra ondersteuning geven waardoor we veel kinderen een passende plaats kunnen bieden op onze school.

Hoe graag we ook willen dat we elk kind een passende plaats op Stap voor Stap kunnen bieden, er zijn grenzen aan onze mogelijkheden. We willen geen enkel kind tekort doen, doordat we geen of te beperkte mogelijkheden en/of expertise hebben waardoor zijn of haar ontwikkeling onvoldoende naar wens kan verlopen. Door met ouders en eventueel betrokken externe instanties in gesprek te gaan, kunnen we samen bepalen of wij tegemoet kunnen komen aan de extra ondersteuning die een kind nodig heeft om zich op wel te bevinden en zich ononderbroken te ontwikkelen. We maken daarbij vaak gebruik van beschikbare onderzoeksgegevens. We kijken dan o.a. naar:

- de meerwaarde voor het kind,
- de samenstelling van de groep waarin de leerling eventueel geplaatst zou worden,
- de aanwezige of in te schakelen expertise die nodig is,
- de beschikbare tijd/middelen/faciliteiten.

Onderstaande tabel laat zien welke expertise aanwezig is op Stap voor Stap:

Aantal pers.	Specifieke deskundigheid	Opleiding	Werkervaring
1	Kennis en ervaring van gedragsstoornissen	Ja	VSO cluster 4
2	Specialist opbrengstgericht en handelingsgericht werken	Ja	ja
3	Remedial teacher	Ja	ja
3	Intern begeleider	1xja, 2xnee	ja
2	Taakspelbegeleider	Ja	Ja
10	Taakspel gecertificeerd	ja	ja
2	Specialist hoogbegaafdheid	Ja	Ja
1	Master lees- en dyslexiespecialist	Ja	Ja
1	Reken en dyscalculie specialist	Ja	Ja
1	Master SEN gedragspecialist	In opleiding (2 ^e j.)	Ja
1	Kunst coördinator	Ja	Ja
2	Bouwcoördinator	Ja	Ja
2	VVE (jonge risicoleerlingen)	Ja	Ja
2	Autisme	Certificaat	ja
1	Positive Behaviour Coach (PBS)	ja	Ja

(Gegevens: 2015-2016)

Passend Onderwijs
maken we samen!

3.5 leermiddelen

	Leermiddelen/methodes	Bijzondere afspraken
Nederlandse taal (taal, lezen. spelling)	Schatkist (stap 1 t/m4) Veilig Leren Lezen (stap 4 t/m 6) Taal In Beeld (stap 7 t/m gr 8) Spelling In Beeld (stap 7 t/m gr 8) Nieuwsbegrip XL (stap 8 t/m gr 8) Methodiek: Zo Leer Je Leerlingen Lezen en Spell	Elke dag wordt er minimaal een half uur besteed aan leesmotivatie en leesbeleving.
Schrijven	Pennenstreken Typetuin (gr. 6)	Leerlingen kunnen een typediploma behalen.
Rekenen en wiskunde	Methode Wereld In Getallen (stap 7 t/m gr 8) Methodiek Met sprongen vooruit (stap 1 t/m 6) Nieuwsbegrip rekenen	
Engelse taal	Take it easy (groep 5 t/m 8)	
Zintuiglijke en lichamelijke ontwikkeling	Bewegingsonderwijs in het speellokaal (kleuters) Methode basislessen bewegingsonderwijs	We stimuleren gezond eten en bewegen.
Aardrijkskunde	Methode Meander	Kennis van maatschappelijke verhoudingen waaronder staatsinrichting en geestelijke stromingen komen bij deze vakken en vakoverstijgende projecten aan de orde.
Geschiedenis	Methode Brandaan	
Natuur/Biologie/techniek	Methode Naut Nieuws uit de natuur Techniekkisten	Schooltuintjes
Expressie activiteiten	Methode Moet je Doen (dans en drama) Muziek voor de basisschool In beeld brengen/in beeld gebracht (tekenen en handvaardigheid)	Vakdocent muziek Toneelvoorstellingen
Bevordering sociale redzaamheid	Methode Leerlingen en hun sociale talenten Methode Wijzer op de weg Examenwijzer (gr. 7)	ook gedrag in het verkeer
Schoolveiligheid en welbevinden van de leerlingen	Methode Leerlingen en hun sociale talenten Taakspel	Modellen van de leerkracht.
Bevordering actief burgerschap	Jaarlijks gebruiken de leerkrachten van groep 8 lessen uit Anne Frankkrant, Groep 7 heeft jaarlijks een lessencyclus met het gehandicaptenplatform, De leerlingen van de groepen 5 en 6 kijken naar het jeugdjournaal. De leerlingen van de groepen 7 en 8 kijken wekelijks het weekjeugdjournaal Leerlingenraad. Praten over verschillen van mening. Oefenplaats in de school als gemeenschap. Nieuwsbegrip werkt met actuele teksten.	In de vakken (en projecten) voor wereldoriëntatie (aardrijkskunde en geschiedenis) komen regelmatig onderdelen burgerschapsvorming aan de orde, zowel structureel als in keuzehoofdstukken. Identiteit: verkennen door jezelf en de ander te leren kennen.
Mediawijsheid	Diverse projecten waaronder <ul style="list-style-type: none"> • Mediamasters • Nationale week van het coderen 	Onze leerlingen werken met Chromebooks en leren om te gaan met

	<ul style="list-style-type: none"> • Programmeren d.m.v. de Beebot 	o.a. wachtwoorden, privacy, digitaal samenwerken, slim informatie zoeken en deze kritisch te beoordelen.
--	---	--

Voor de specifieke inhoud van de diverse vakken verwijzen we naar de schoolgids.

3.6 Jaarplan

Jaarplan 2016-2017

Nog samen met team op te stellen

In ieder geval:

- Keuze concept thematisch/projectmatig wereld oriënterend onderwijs. Bijv. Jeelo (JE Eigen Leeromgeving), IPC (International Primary Curriculum)
- Opzet/organisatie projecten en thematisch onderwijs waarbij leerlingen keuzes kunnen maken uit verschillende vakgebieden/disciplines waarbij ze hun kwaliteiten en talenten kunnen ontdekken en verder ontwikkelen.
- Opstellen Samenlevingsafspraken Stap voor Stap i.s.m. ouders (klankbordgroep pedagogische lijn) en leerlingenraad.
- Concretiseren kernwaarden en richtinggevende principes Stap voor Stap i.s.m. ouders (klankbordgroep pedagogische lijn) en leerlingenraad.

Jaarplan na het vaststellen van het schoolplan

De drie te ontwikkelende gebieden 2016-2017

Onderwerp:	1. De leerling centraal
Doel:	Niet onze methoden of toetsen vormen ons uitgangspunt maar de ontwikkelingspotentie van onze leerlingen. Leerlingen zijn eigenaar van hun eigen ontwikkeling, dus medeverantwoordelijk. De leerkracht-leerling relatie is op basis van wederzijdse betrokkenheid.
Nodig om dit doel te bereiken:	Vertrouwen en geloof in de goede gang van het proces door een optimale inspanning van leerkracht en leerling. Toewijding van de leerkracht en distantie om voor de leerling reflectie ruimte te creëren om zijn/haar weg te vinden. Team bijeenkomsten, kennisoverdracht en collegiale consultatie.
Opzet:	
Opbrengsten juli 201...:	

Onderwerp:	2. Structurele vak- en groepsoverstijgende projecten en thema's
Doel:	De leerling heeft de mogelijkheid om in een betekenisvolle context te leren d.m.v. thema's en projecten. De leerling kan wat hij/zij in theorie heeft geleerd toepassen en ervaren in de praktijk. We maken de leerling nieuwsgierig en actief in het op zijn naar zichzelf en zijn/haar omgeving. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de 21 ^e eeuwse vaardigheden.

Nodig om dit doel te bereiken:	<p>De leraar faciliteert en de leerling neemt meer eigenaarschap in het eigen leerproces, o.a. door thematisch en projectmatig te werken. Kinderen worden gestimuleerd in creatieve, sociale en communicatieve vaardigheden.</p> <p>Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten de ideeën en oplossingen van de leerlingen zodat er ook bij hen een basishouding is.</p> <p>De onderwijs- en begeleidingsstructuur is voor collega's, leerlingen en ouders duidelijk. Er zijn heldere afspraken over wie wat doet, waarom, waar, hoe en wanneer.</p> <p>De leerkrachten beschikken over een aantal competenties die hiervoor nodig zijn.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alle teamleden beschikken over didactische, pedagogische, organisatorische en communicatieve competenties zodat er ruimte/tijd is voor het voeren van adequaat klassenmanagement - De school is in staat om meerdere (verlengde) instructie-momenten te organiseren. - De school werkt met materialen en methoden die differentiatie mogelijk maken. - Alle teamleden stemmen het onderwijsaanbod (instructie, verwerking en onderwijstijd) af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen. - Alle teamleden stemmen het onderwijsaanbod af op de verschillende leerstijlen en talenten van de leerlingen. (dmv zowel materialen als de aanpak van de leerkracht). - De school oriënteert zich op digitale leermiddelen om het vraaggestuurd en het kritisch denken van leerlingen te bevorderen/ mogelijk te maken. - Alle teamleden blijven de onderwijskundige ontwikkelingen volgen om beter in te kunnen spelen op de ondersteunings-behoefte van leerlingen.
Opzet:	
Opbrengsten juli 201....:	

Onderwerp:	3. Samen opvoeden
Doel:	Ouders en school ontmoeten elkaar op een interactieve manier. Ze gaan samen opzoek naar het beste voor de leerling. In deze relatie is er verbinding, voeren ze gesprekken, werken samen en hebben oog en oor voor elkaar.
Nodig om dit doel te bereiken:	School en ouders werken samen in het belang van de leerling. Kwalitatief goed onderwijs blijven verzorgen en hierin het geloof hebben in onszelf. Samen werken en leren in een klimaat waarin vertrouwen en respect worden nageleefd, gegeven en gevraagd. Feedback geven en ontvangen, openstaan voor het gesprek.

Opzet:	
Opbrengsten juli 201...:	

3.7 Meerjarenplan

Nog samen met team op te stellen

Beleidsvoornemens 2016 – 2017	Beleidsvoornemens 2017 – 2018	Beleidsvoornemens 2018 – 2019	Beleidsvoornemens 2019 - 2020
Schoolplan 2016-2020 vaststellen visie en beleid			
Uitzoeken aanvankelijk leesmethode	Implementeren aanvankelijk leesmethode	Evaluëren aanvankelijk leesmethode	Borgen aanvankelijk leesmethode
Oriëntatie op thematisch/projectmatig wereld oriënterend onderwijs	Keuze en eerste invoering thematisch/projectmatig wereld oriënterend onderwijs	Evaluëren en inventariseren wat er nog nodig is.	Borgen
Opzet/organisatie projecten en thematisch onderwijs	Uitbreiden		
Opstellen Samenlevingsafspraken Stap voor Stap			
Concretiseren kernwaarden en richtinggevende principes Stap voor Stap			
Uitvoeren acties kwaliteitscyclus	Uitvoeren acties kwaliteitscyclus	Uitvoeren acties kwaliteitscyclus	Uitvoeren acties kwaliteitscyclus
Afname	Afname ouderenquête	Afname leerling- enquête	Afname leerkracht- enquête
Afmaken 2 ^e ronde p.o.p.- gesprekken	3 ^e ronde Gesprekken	beoordelingsgesprekk en	
Afname werkdrukscan personeel			
Oriënteren om anders inhoud geven aan oudergesprekken	Invoeren interactieve oudergesprekken	Evaluëren en eventueel bijstellen	Borgen

3.8 Samenlevingsregels OBS Stap voor Stap (concept/voorbeeld)

Op Stap voor Stap hanteren we enkele samenlevingsregels die ons helpen zorgvuldig met elkaar om te gaan. Deze regels gelden op school, maar tegelijk oefenen leerlingen hiermee hoe je ook buiten de school met elkaar omgaat. De volwassenen (leraren en ouders) kunnen hen het goede voorbeeld geven, ook door voor te doen hoe je elkaar respectvol aanspreekt wanneer iemand zich niet aan deze omgangsregels houdt.

Onderstaande samenlevingsregels gelden voor leerlingen, leraren, ouders en anderen die zich in de school bevinden.

1. Respect

Op Stap voor Stap verwachten we van iedereen respect voor elkaar. Zo tonen leraren respect voor leerlingen en hun ouders, leerlingen voor elkaar en de leraren enzovoort.

2. Afspraken nakomen

Om respectvol met elkaar om te gaan, verwachten we dat iedereen zijn afspraken nakomt of tijdig overlegt wanneer dit niet mogelijk is. Dit geldt voor het maken van huiswerk door leerlingen, het verschijnen op afspraken door ouders, het op tijd inleveren van zaken binnen de school enzovoort.

3. Het gebouw, onze materialen en onze omgeving

Omdat we elke dag met vele mensen in ons schoolgebouw aanwezig zijn, is het belangrijk dat we met elkaar de school netjes houden. Zo vragen we van leerlingen niets te vernielen en afval in de juiste afvalbak te gooien en van leraren dat zij hun lokaal opgeruimd houden. Ook vragen wij om respectvol om te gaan met onze omgeving, je eigen spullen en ook die van anderen.

4. Smartphone e.a. devices

De smartphone en andere devices geven tal van prachtige mogelijkheden om in contact met elkaar te zijn, informatie te verzamelen en te delen met elkaar, foto's te maken, je agenda bij te houden, spelletjes te doen enzovoort. En natuurlijk kun je met dezelfde middelen ook verkeerde dingen doen, zoals pesten of iemand ongewild fotograferen. Op Stap voor Stap willen we daarom zorgvuldig omgaan met smartphones e.a. devices. De meeste afspraken liggen voor de hand, als je vanuit respect voor de ander en jezelf denkt. Waarschijnlijk overbodig om te zeggen, maar misschien goed om toch te noemen: tijdens de les of in gesprekken wordt er door niemand gebeld of ge-appt, worden niet ongevraagd foto's gemaakt en staat bij iedereen het geluid uit. Dat geldt voor iedereen in de school. Natuurlijk mogen smartphones e.a. devices worden gebruikt om bijvoorbeeld op afgesproken momenten informatie te verzamelen tijdens bepaalde lessen of om je agenda bij te houden.

5. Niet aan regels houden

Als iemand zich binnen Stap voor Stap niet aan onze samenlevingsregels houdt, dan mag iedereen hem of haar daar respectvol op aanspreken. We gaan ervan uit dat iedereen 'aanspreekbaar' is en dat iedereen bereid is om zijn gedrag te veranderen als dat nodig is. Wanneer je geen gehoor vindt, kun je dat melden bij bijvoorbeeld je leerkracht, een internbegeleider, coördinator of de schoolleider.

